

СИНЕРГЕТИКА В ЕКОНОМІЦІ

студентка Слободюк Ю.

(наук. керівник асп. Люльов О. В.)

Чому економісти звертаються до синергетики? Синергетика, перш за все, має величезне значення як точку зору на події, які відбуваються в світі, що відрізняється від традиційного детермінованого погляду, який домінував в науці з часів Ньютона. Іними словами, синергетика корисна як засіб інтерпретації наукових даних в новому ракурсі. Вона дозволяє відмітити і оцінити те, що, можливо, залишається поза увагою при традиційному розгляді.

Синергетика дозволяє побачити світ з "іншої системи координат". Висновки синергетиків часто несподівані і суперечать сталим істинам. Проте саме такий погляд дозволяє виявити те, що втрачається в традиційному ракурсі, і попередити про серйозні небезпеки, які можуть виникнути на шляху розвитку суспільства, якщо в біфуркаційний момент вибору не будуть ухвалені відповідальні, еволюційно обгрунтовані рішення.

З синергетичної точки зору, розвиток соціуму як нелінійної системи описується через дві моделі: еволюційну і біфуркаційну. Відмітною особливістю еволюційного етапу розвитку є незмінність системної якості. Це період з добре передбаченими лінійними змінами. Але саме тут відбувається наростання внутрішній нерівноваги, що відчувається як наростання кризи. Руйнування, дестабілізація кожної системи має свій сценарій. У будові системи є свої слабкі місця, де збурюючий удар дає найбільші наслідки. Тому особливості дестабілізації залежать в першу чергу не від специфіки зовнішньої дії, а від пристрою самої системи.

Синергетичний підхід до управління полягає в наступному: існує багато шляхів розвитку системи, але необхідно вийти на бажаний аттрактор. Якщо є алгоритм виходу на аттрактор, то зберігається час і скорочуються матеріальні витрати. Треба "уколювати" середовище в потрібне місце, узгоджене з її власною структурою. Треба не будувати і перебудовувати, а виводити, ініціювати соціальні системи на власні механізми розвитку.